

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/436/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112214378
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112214378.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, zastúpený Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, v mene ktorej koná prokurista a advokát JUDr. Alexander Kasatkin, proti odporkyni: S. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., E. XXXX/XX alebo bytom O. XXX, zastúpená ustanovenou opatrovníčkou JUDr. Danou Gáborovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Nitra, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Skalica, Petrovská 10, IČO: 42 264 154, zastúpený JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom Chorvátsky Grob, Nám. Josipa Andriča 1, o zaplatenie 64,99 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 16. mája 2013 č. k. 15C/111/2013-77, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne nepriznáva náhradu trov konania.

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) napadnutým rozsudkom zo dňa 16. 05. 2014 č. k. 15C/111/2013-77 zamietol návrh, a odporkyni nepriznal náhradu trov konania. Zároveň uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi Občianskemu združeniu slovenských spotrebiteľov AZ, náhradu trov konania v sume 48,82 eura do rúk JUDr. Jozefa Kempa, advokáta vedľajšieho účastníka do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 488, § 489, § 517 ods. 2 a § 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ sa podaným návrhom na začatie konania domáhal uloženia povinnosti odporkyni zaplatiť mu sumu 64,99 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % zo sumy 64,99 eura za obdobie od 21. 05. 2009 do zaplatenia titulom pohľadávky voči odporkyni. Navrhovateľ návrh na začatie konania podal na Okresnom súde Nitra dňa 27. 04. 2012. Súd prvého stupňa ustanovil odporkyni opatrovníčku, ktorá sa k návrhu nevyjadrila. Na nariadené pojednávanie bola opatrovníčka riadne predvolaná, avšak neúčast' neospravedlnila, preto súd vec prejednal v jej neprítomnosti v zmysle ust. § 101 ods. 2 OSP. Vedľajší účastník sa vyjadril k návrhu v tom smere, že návrh žiada zamietnuť. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie preskúmaním listinných dôkazov založených v spise, z ktorých zistil, že právny predchodca navrhovateľa T-Mobile Slovensko a.s. a odporkyňa uzavreli písomnú Zmluvu o pripojení a Dodatok k zmluve o pripojení dňa 16. 08. 2009. Navrhovateľ tvrdil, že má nárok na sumu 64,99 eura. Navrhovateľ a právny predchodca navrhovateľa uzavreli Zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 06. 12. 2011. Navrhovateľ opiera svoj nárok o faktúru č. 7903961512, ktorá bola splatná 20. 05. 2009. Súd prvého stupňa konštatoval, že táto faktúra nebola v priebehu konania doručená do spisu. Z podaného návrhu mal súd za preukázané, že ide o zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v Zmluve/Dodatku o pripojení. Ďalej podotkol, že v Zmluve o pripojení je ako účastníckanapísaná S. T., avšak porovnaním rodných čísiel súd zistil, že táto fyzická osoba je totožná s odporkyňou. Preskúmaním dodatku súd zistil, že v 5. bode je okrem iného napísané,

že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu v sume 7.500,- Sk. Vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom ide o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, z ktorej navrhovateľ vymáha zaplatenie časti zmluvnej pokuty vo výške 64,99 eura, pričom zmluvná pokuta bola celkovo 248,95 eura. Uviedol, že zmluvná pokuta je neprimerane vysoká, a teda je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou. Zmluvná pokuta je podmienkou neprijateľnou, pretože jej výška je neprimeraná k hodnote plnenia. Zmluva o pripojení a jej Dodatok sú typickými štandardnými formulovanými listinami, ktoré boli vopred zo strany dodávateľa naformulované bez možnosti zmeny spotrebiteľom. Dojednania o zmluvnej pokute sú v rozpore so zákonnými ustanoveniami § 53 ods. 1 - 4 OZ. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že navrhovateľ v tomto konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal základ a výšku nároku, pretože súdu nepredložil listinu, o ktorú svoj nárok opiera. Keďže v konaní nepreukázal tieto základné skutočnosti, súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Bez predloženia predmetnej faktúry sa súdu nepodarilo zistiť, či návrh navrhovateľa je oprávnený, či má voči odporkyňi pohľadávku, resp. či odporkyňa má dlh voči navrhovateľovi, ktorý je povinná plniť. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol tak, že ich náhradu úspešnej odporkyňi v tomto konaní nepriznal, pretože si žiadne trovy neuplatnila. Zároveň súd priznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi, pričom povinnosť ich zaplatenia uložil navrhovateľovi. Vedľajšiemu účastníkovi boli priznané trovy celkovo vo výške 48,82 eura, pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vo výške 33,20 eura (prevzatie a príprava a podanie návrhu, t. j. 2 x 16,60 eura) a z režijného paušálu za rok 2013 pri predchádzajúcich dvoch právnych úkonoch vo výške 15,62 eura (7,81 eura x 2).

Proti tomuto rozsudku v časti výroku rozsudku upravujúcej priznanie trov vedľajšiemu účastníkovi podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi konania na strane odporkyne trovy konania nepriznáva a zaväzuje vedľajšieho účastníka nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania. Uviedol, že trovy priznané vedľajšiemu účastníkovi nespĺňajú podmienku účelnosti. Podotkol, že nevyhnutné sú len tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony, pričom trovy právneho zastúpenia, ktoré sú súčasťou trov konania a ktoré si uplatnil vedľajší účastník, neboli nevyhnutne potrebné na účelné bránenie práva. Na podporu svojej argumentácie uviedol uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/91/2012 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 06. 2013 sp. zn. 5Co/375/13, z ktorých vyplýva, že súd musí vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených účastníkom, resp. vedľajším účastníkom konania. V prejednávanej veci je vedľajší účastník zriadený za účelom ochrany práv spotrebiteľov. Výkonom ochrany práv združenie naplňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené. Združenie by teda malo disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Navrhovateľ spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky, a z toho dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu. Účelom združení na ochranu práv spotrebiteľa je v súčasnosti hromadný vstup do konaní, pričom do sporov vstupujú automaticky zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o konkrétnych okolnostiach sporu. Otázne je v tomto prípade, či je ich účelom ochrana alebo zisk. V danej veci vedľajší účastník v konaní nemal žiaden prínos pre vyriešenie sporu. Okrem iného podotkol, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého chce vystupovať. To znamená, že účel procesnej pomoci hlavnému účastníkovi v sporovom konaní môže byť naplnený, len ak hlavný účastník konania s takýmto vstupom súhlasí. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 02. 2013 sp. zn. 3 Cdo 188/2012. Do pozornosti odvolacieho súdu dal skutočnosť, že Ministerstvo hospodárstva SR podporuje činnosť spotrebiteľských združení aj prostredníctvom dotácií na zastupovanie spotrebiteľov v konaniach pred súdmi. Z toho vyplýva, že Ministerstvo hospodárstva SR hradí výdavky spotrebiteľských združení a zároveň podporuje odbornosť spotrebiteľských združení v oblasti ochrany práv spotrebiteľov. Záverom si navrhovateľ uplatnil trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní, ktoré vyčíslil vo výške 19,33 eura (pozostávajúce z odmeny advokáta vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny vo výške 8,30 eura + 20 % DPH = 9,96 eura za podanie odvolania a z režijného paušálu za jeden úkon právnej služby vo výške 7,81 eura + 20 % DPH = spolu 9,37 eura).

V písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa vedľajší účastník uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti považuje za vecne správny, preto ho žiada v zmysle ust. § 219 ods. 1 OSP potvrdiť. Trovy právneho zastúpenia, ktoré mu boli priznané považoval za trovy nevyhnutné na účelné bránenie práva odporkyne. Pokiaľ ide o dôvodnosť náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho

účastníka, poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/177/2013-61 zo dňa 28. 10. 2013. Právne zastúpenia vedľajšieho účastníka v spore považoval za potrebné, a to vzhľadom k tomu, že kvalifikované podania prispievajú k účinnej ochrane spotrebiteľa. Do pozornosti odvolacieho súdu dal aj rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-279/09 a C-168/05, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 MCdo 4/2010 zo dňa 14. 09. 2011 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 281/2011 zo dňa 16. 06. 2011. Okrem iného uviedol, že navrhovateľ aj naďalej používa zmluvnú podmienku, ktorá už bola právoplatne určená za neprijateľnú, a teda porušuje zákonný zákaz používania tejto klauzuly. Ďalej poukázal na ust. § 24 Občianskeho zákonníka, ktoré umožňuje účastníkovi, aby sa dal zastúpiť zástupcom, ktorého si zvolí, a teda aj advokátom. Toto ustanovenie sa rovnako vzťahuje aj na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastúpiť advokátom. Poukázal na to, že navrhovateľ sa snaží o presadenie diskriminačnej zásady, podľa ktorej vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov právneho zastúpenia, pričom navrhovateľ si bez akýchkoľvek pochybností uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu, a to aj napriek tomu, že predmetom jeho podnikateľskej činnosti je aj činnosť podnikateľských, organizačných a ekonomických poradcov. Navrhovateľ ako poradca by teda mal byť odborne spôsobilý na podávanie jednoduchých návrhov na vydanie platobných rozkazov a nemal by žiadať o pomoc advokáta. Záverom si Združenie uplatnilo náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 16,34 eura za jeden úkon právnej služby, a to za vyjadrenie k odvolaniu, na náhradu ktorých žiadal zaviazat' navrhovateľa.

V písomnom vyjadrení k vyjadreniu vedľajšieho účastníka k odvolaniu podanému navrhovateľom navrhovateľ uviedol, že zmluvná pokuta je peňažná čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, a to bez ohľadu na to, či porušením povinností vznikla veriteľovi škoda. Zmluvná pokuta uľahčuje veriteľovi dôkaznú situáciu v tom, že nemusí preukazovať vznik škody, ani jej výšku, ale stačí, aby preukázal porušenie zmluvnej povinnosti, ktorá má podľa dohody zmluvných strán za následok vznik práva na zmluvnú pokutu. Súd môže označiť dojednanie o zmluvnej pokute v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby k zániku zmluvy nedošlo. Pre záver o neprimeranosti (nekalosti) zmluvnej podmienky upravujúcej sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľa nestačí len záver o tom, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná. Nemožno teda urobiť záver o neprimerane vysokej sankcii len po porovnaní s jednou z viacerých skutočností, za existencie ktorých bola zmluvná pokuta uzavretá, a to v závislosti od času prípadného porušenia zmluvnej povinnosti v priebehu doby viazanosti spotrebiteľa. V tomto prípade neobstojí ani názor odvolateľa o nevyvážení dohody o zmluvnej pokute z dôvodu, že by zmluvnou pokutou mal byť výlučne sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. V súvislosti s uvedeným poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 01. 09. 2000 sp. zn. 4Obdo/4/1999. Pokiaľ ide o neúčelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, poukázal na ust. § 142 OSP. Trovy právneho zastúpenia, ktoré sú súčasťou trov konania a ktoré si uplatnil vedľajší účastník, neboli nevyhnutne potrebné na účelné bránenia práva a poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/91/2012. Vedľajší účastník je združenie založené za účelom ochrany spotrebiteľov a zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych zdužení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. V ďalšej časti vyjadrenia poukázal na skutočnosti, ktoré uviedol v už podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti náhrady trov vedľajšieho účastníka zo dňa 31. 07. 2013.

K vyjadreniu navrhovateľa sa písomne vyjadril vedľajší účastník, ktorý uviedol, že Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov v zmysle ust. § 3 ods. 4 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Dodal, že Okresný súd Nitra poskytol Združeniu informáciu o predmetnom konaní v súlade s ust. § 64 ods. 1 zákona č. 543/2005 Z. z., ako aj v súlade so zákonom č. 21/2000 Z. z. Združenie vstúpilo do konania bez návrhu, len zo svojho vlastného podnetu, pričom oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka nie je považované za podanie, ktoré je potrebné doručovať ostatným účastníkom konania. Odporkyňa mala aj napriek uvedenému možnosť oboznámiť sa so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, a to nielen nahliadnutím do súdneho spisu, ale aj z prvého úkonu súdu po vstupe vedľajšieho účastníka do predmetného konania. Ďalej uviedol, že odporkyňa môže kedykoľvek v priebehu konania vysloviť svoj nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka, pričom súd by mal tento nesúhlas považovať za návrh podľa poslednej vety ust. § 93 ods. 3 OSP. Odporkyňa doposiaľ takýto návrh v predmetnom konaní nepodala, a teda súhlasí, aby vedľajší účastník na jej strane v predmetnom konaní vystupoval. V súvislosti s dôvodnosťou náhrady

trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/177/2013-61 zo dňa 28. 10. 2013. V ďalšom zopakoval skutočnosti uvedené v už podanom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 14. 02. 2014. Záverom žiadal odvolací súd, aby zaviazal navrhovateľa na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 16,70 eura pozostávajúcej z jedného úkonu právnej služby v sume 8,30 eura a režijného paušálu 8,04 eura.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok v časti výroku o priznaných trovách vedľajšiemu účastníkovi procesným postupom podľa § 212 ods. 1, 2 OSP a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť v tom rozsahu, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov celkom alebo z časti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Pokiaľ ide o výrok rozsudku týkajúci sa povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 48,82 eura, odvolací súd napadnutý rozsudok v tejto časti zmenil v zmysle § 220 OSP tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov právneho zastúpenia.

V danom prípade odvolací súd na rozdiel od prvostupňového súdu zdieľa ten názor, že v prípade vedľajšieho účastníka na strane odporkyne sú dané dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 OSP neumožňujúce tomuto účastníkovi priznať ním vyčíslenú a zároveň súdom prvého stupňa priznanú náhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 48,82 eura, a to s prihliadnutím na obsah ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá OSP. Hlavnou a v podstate jedinou príčinou takéhoto postupu odvolacieho súdu je ten fakt, že uplatňované trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka (48,82 eura) postrádajú v sebe základný aspekt pre ich priznanie, ktorým je účelnosť takto vynaložených trov právneho zastúpenia. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka si nemôže dôvodne uplatňovať odmenu za ním vyúčtovaný a zároveň súdom prvého stupňa priznaný úkon právnej služby (príprava a prevzatie právneho zastúpenia), pretože v samotnom oznámení o vstupe vedľajšieho účastníka do konania jeho právny zástupca už automaticky účtuje odmenu za úkony právnej služby, pričom obratom žiada zaslať návrh na začatie konania s príslušnými prílohami a vyjadreniami účastníkov, ktoré zatiaľ vôbec nemal k dispozícii, avšak popritom už účtuje odmenu za úkon právnej služby, ktorým má byť príprava a prevzatie veci. Oznámenie o vstupe do konania je formulované absolútne všeobecne bez aspoň jedného špecifického prvku odlišujúceho tento spotrebiteľský spor od iných. Vedľajší účastník v oznámení o vstupe do konania zo dňa 30. 01. 2013 okrem mena a priezviska odporkyne, výšky predmetu sporu a spisovej značky prvostupňového konania nepoznal a takisto neuviedol žiadne iné identifikačné údaje (adresa, dátum narodenia). V tomto konaní je možné predpokladať, že vedľajší účastník vystupuje na strane odporkyne bez jej vedomia, pretože prvostupňovému súdu sa nepodarilo doručovať jej písomnosti, t. z., že odporkyňa nemala možnosť vyjadriť sa ani k tomu, či vôbec súhlasí so zastupovaním vedľajšieho účastníka advokátskou kanceláriou. Odporkyňa bola v dôsledku uvedeného ustanovená opatrovníčka, ktorá pôsobí na Okresnom súde Nitra ako vyššia súdna úradníčka. Odvolací súd v žiadnom prípade nepopiera možnosť vedľajšieho účastníka dať sa v konaní zastúpiť advokátom, resp. advokátskou kanceláriou, avšak takýto procesný vzťah medzi týmito dvoma subjektmi musí hodnotiť najmä z pohľadu účelnosti, pretože ak by musel právny zástupca zastupovať združenia na ochranu spotrebiteľa v každom prípade, v podstate by nebol dôvod na pribratie združenia do konania v pozícii vedľajšieho účastníka na stranu odporkyne. Združenie na ochranu spotrebiteľa je profesijným združením, zmyslom ktorého je podľa zákona č. 250/2007 Z. z. a zákona č. 384/2008 Z. z. hájenie záujmov spotrebiteľa. Odvolací súd ďalej zastáva ten názor, že náhradu trov právneho zastúpenia za určitý advokátom vyúčtovaný úkon právnej služby nie je možné pre neúčelnosť priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje, pričom zároveň v sebe neodráža priamy postoj vedľajšieho účastníka k prejednávanej veci. Obidva úkony právnej služby, za ktoré súd prvého stupňa priznal právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka náhradu trov právneho zastúpenia v sume 48,82 eura

hodnotí odvolací súd ako abstraktné, koncipované príliš všeobecne, bez znalostí špecifik prejednávanej veci.

Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku. Je výlučne vecou súdu, aby posudzoval úspech procesných strán v súdnom konaní ako aj účelnosť vynaložených trov. Pre všetky prípady rozhodovania o náhrade trov konania v občianskoprávnom konaní platí všeobecný princíp, že možno priznať náhradu iba tých trov, ktoré boli potrebné na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Aj keď za takéto náklady je vždy treba považovať odmenu za profesionálne zastupovanie účastníka advokátom. Odvolací súd vychádza z rozhodovacej praxe súdov, že rozhodovanie o náhrade trov súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku.

Podľa článku 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Právo na poskytnutie právnej pomoci a náhrada trov konania, vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sú dve rôzne veci, ktoré síce spolu súvisia, ale možno ich oddeliť.

Hlavnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o trovách konania, je však zásada úspechu vo veci. Ústavný súd už k tejto otázke judikoval, že pomeriavať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je treba ho posudzovať v širších súvislostiach. V rozhodnutí IV.ÚS 1/04 zo dňa 13. 01. 2005 Ústavný súd zdôraznil, že ani rozhodovanie o trovách konania nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia vo veci. Rozhodnutie o trovách konania má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho konania (ÚS ČR I.ÚS 257/05).

Súdy sú pri rozhodovaní o náhrade trov konania povinné prihliadať najmä na účel súdneho konania, ktorým je poskytovanie ochrany subjektívnym právam. Pri skúmaní účelnosti vynaložených trov konania na zastupovanie účastníka či vedľajšieho účastníka advokátom je súd povinný skúmať, či ide o účelne či dôvodne vynaložené trovy. Vždy je pritom treba prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. V prípade, že vedľajším účastníkom na strane odporcu, ktorý je spotrebiteľom ako fyzická osoba, v konaní, v ktorom je predmetom sporu problematika ochrany práv spotrebiteľa, je Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom v Skalici, Petrovská 10, ktoré je právnickou osobou a jeho hlavnou náplňou činnosti je hájiť záujmy a ochrana spotrebiteľov, vyvstáva otázka, či takýto vedľajší účastník, ak sa nechá zastupovať v súdnom konaní advokátom, v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje, ide o účelne vynaložené náklady spojené s jeho právnym zastupovaním. Právna problematika tohto sporu teda úzko súvisí s hlavným predmetom činnosti tohto vedľajšieho účastníka. Ak sa takýto vedľajší účastník, ktorý je zo zákona oprávnený vstupovať ako vedľajší účastník do súdneho konania na strane účastníka, ktorý je spotrebiteľom, nechá zastupovať v spore advokátom, na čo má plné právo, neznamená to však, že v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník v spore vystupuje, má vedľajší účastník automaticky právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právnu argumentáciu v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25. júla 2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, s ktorou sa stotožňuje, v ktorom ústavný súd uviedol: „Pravidlo, podľa ktorého možno úspešnej procesnej strane priznať náhradu iba účelne vynaložených trov, sa vzťahuje na akékoľvek trovy konania, teda aj na trovy spojené so zastupovaním advokátom (na odmenu za zastupovanie, paušálnu náhradu hotových výdavkov a náhradu za daň z pridanej hodnoty). Za účelne vynaložené trovy v zmysle § 142 ods. 1 OSP možno považovať iba také trovy, ktoré musela procesná strana nevyhnutne vynaložiť, aby mohla riadne hájiť svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo pred súdom. Trovy spojené so zastupovaním advokátom spravidla budú tomuto vymedzeniu zodpovedať. Tomuto pravidlu však nemožno prisudzovať absolútnu, bezvýhradnú povahu; môžu sa vyskytnúť aj situácie, za ktorých trovy spojené so zastupovaním advokátom nebude možné považovať za nevyhnutné na riadne uplatňovanie alebo bránenie práva pred súdom. O takýto prípad pôjde najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom“.

Z koncepcie zákonne vymedzených cieľov združení podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že okrem iných čiastkových cieľov upravených v cit. zákone, združenie môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Uvedeným zákonodarca rozšíril subjekty, ktoré v špecifických právnych vzťahoch (spotrebiteľské vzťahy) môžu zastupovať spotrebiteľa pri hájení jeho záujmov. Inými slovami, zákon bez inak želateľnej, ale nie nevyhnutnej konkretizácie fungovania a náležitého odborného zloženia združenia (personálny substrát združenia) považuje združenie za odborníka v spotrebiteľských právnych vzťahoch a na tento účel mu za splnenia stanovených podmienok poskytuje prostredníctvom ministerstva príslušnú podporu (§ 25 ods. 6 cit. zák.). Teda bez ohľadu na skutočnosť, či personálny substrát združenia, hájaceho záujmy spotrebiteľa má, alebo nemá odborne zdatných zástupcov (v širšom zmysle slova), alebo či sa združenie dá v konaní zastúpiť zástupcom (napr. advokátom), považuje ho za subjekt, ktorý je odborníkom vo veci.

Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom v Skalici, Petrovská 10, vystupovalo v konaní bezpochyby ako vedľajší účastník a ako taký sa nechal právne zastúpiť advokátom tak, že ho písomne splnomocnil na zastupovanie v konaní. Vo svojej podstate združenie - odborník, ako subjekt práva, ktorého predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa sa dal zastúpiť právnym zástupcom - advokátom. Odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že v konaní sa vedľajší účastník mohol dať zastúpiť ďalším práva znalým odborníkom, dôsledky uvedeného, v rovine náhrady trov konania v súdnom konaní, nerezzultujú v účelnosť takýchto trov konania (konkrétne trov právneho zastupovania), ktoré v konaní vedľajšiemu účastníkovi mohli vzniknúť. Uvedený záver odvolací súd opiera o vyššie uvedené a zdôrazňuje, že vedľajší účastník (združenie) je zo svojej podstaty subjektom práva a účastníkom konania, ktorý je odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné charakterizovať ako účelné. Ak sú svojím charakterom vznikajúce trovy konania neúčelné, nemožno takúto neúčelnosť pripisovať na škodu, aj keď neúspešného účastníka konania, v tomto prípade navrhovateľa. Absurdnosťou, celú vec dokresľujúcou môže byť fakt, že v konaní sa ako vedľajší intervenenti zúčastnia hneď dva alebo viac ochranných spotrebiteľských združení, čo by pri argumentácii ad absurdum a prístupom prvostupňového súdu spôsobilo, že zo zastupovania by vznikla „živnosť“ združení s napojením na advokátske subjekty.

Paušálny vstup Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ OZ slovenských spotrebiteľov AZ. Všeobecný vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä, keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Plná moc pre právneho zástupcu je paušálna bez bližšej špecifikácie ku konkrétnemu prípadu.

Odvolací súd napadnutý rozsudok v časti výroku rozsudku o povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 48,82 eura zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich vyhodnotil ako neúčelné a nehospodárne. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zaoberal účelnosťou a hospodárnosťou vynaložených trov a zväžil aj aplikáciu ust. § 150 OSP. Je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa, musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach spotrebiteľských veciach, keďže má vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. V tomto smere zastal názor, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka jednoznačne nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, a poukazuje na aplikáciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1, 2 OSP a v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože išlo o drobný spor, v ktorom bol navrhovateľ procesne neúspešný, keďže súd prvého stupňa zamietol návrh z dôvodu neunesenia dôkazného bremena samotným navrhovateľom. Z týchto dôvodov hodných osobitného zreteľa by nebolo spravodlivé priznať mu náhradu trov odvolacieho konania, predmetom ktorého bol len výrok napadnutého rozhodnutia o trovách konania. Aj pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania je treba posudzovať úspech vo veci, ale aj samotný charakter sporu a rovnako tak ako pred prvostupňovým súdom bolo potrebné zohľadniť, že išlo o drobný spor a

požadované trovy právneho zastúpenia navrhovateľa by boli aj neprimerané vo vzťahu k predmetu tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.